

[Landbrugsministeren.]

Spørgsmålet om tilbagerykning ved omprioritering er således et administrativt spørgsmål, der som regel først opstår efter lånenes udbetaling, når administrationen er overgået fra landbrugsministeriet til finansministeriet. Finansministeriet har oplyst, at den af finansministeriet fulgte praksis, der er i overensstemmelse med sædvanlig praksis for andre tilsvarende lån af statskassen, går ud på, at man lader Marshalllån rykke for nye lån, der skyldes forøgede realværdier, og det må anses for betænkeligt også af hensyn til konsekvenserne at fravige denne praksis.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Formanden: Udenfor dagsordenen har den højtærede økonomi- og arbejdsminister ordet for at fremsætte en tidligere anmeldt redegørelse.

Økonomi- og arbejdsministeren (Krag): Den økonomiske årsoversigt er efterhånden blevet en så fast institution, at jeg ikke behøver at gøre mange indledende bemærkninger om dens formål og tilblivelse. Som sædvanlig er den blevet til ved et samarbejde mellem de økonomiske ministeriers embedsmænd med bistand fra nationalbanken.

Årsoversigten søger at give en redegørelse for det økonomiske forløb i 1955 samt visse foreløbige vurderinger vedrørende udsigterne for resten af indeværende år. Yderligere indeholder oversigten i år et afsnit, der prøver at analysere udviklingen i dansk eksport, samt et afsnit, der giver en række rent faktiske oplysninger om de samlede danske investeringer i årene 1948—54. At skrive dette sidste afsnit har næsten været som at sætte ploven i ny jord. Investeringsafsnittet er derfor sikkert præget af vanskelighederne ved at samle de nødvendige oplysninger, men jeg tror alligevel, resultaterne vil være af betydelig interesse.

Efter disse indledende bemærkninger skal jeg tillade mig i tilknytning til årsoversigten at gøre nogle bemærkninger om den økonomiske situation.

Gennem de senere år har der været en tendens til i stigende grad at betragte valutastillingen som det mest centrale og

sammenfattende udtryk for landets økonomiske stilling. Selvom valutastillingen ikke kan anvendes isoleret som den eneste målestok for landets økonomiske udvikling, er der noget berettiget i synspunktet, for så vidt som valutastillingen i disse år i endnu højere grad end i 1930'erne har vist sig at være det svageste eller det mest sårbare punkt i landets økonomi. Danner man sig et overblik over svingningerne i nationalbankens nettovalutastilling i årene efter krigen, ses dette meget tydeligt.

I årene 1946—47 forringedes valutastillingen således med ca. 750 mill. kr. Gennem 1948—49 forbedredes den bl. a. gennem Marshallhjælpens indflydelse med ca. 275 mill. kr. Herefter indtrådte en ny periode med tilbagegang fra 1950 til lidt over midten af 1951. Derefter en ny fremgang indtil 1953. Og så igen en forringelse. Først fra sommeren 1955 går det på ny fremad.

For året 1955 som helhed blev der tale om valutamæssig balance. Fra vendepunktet 1. juli 1955 og indtil den seneste opgørelse pr. 15. marts 1956 er der ialt tale om et valutamæssigt overskud på små 300 mill. kr. Dette betyder, at nationalbankens nettovalutastilling fortsat er negativ. Men realiteten bag dette er, at den likvide valuta-beholdning andrager 650 mill. kr. i dollars, medens vi til EPU har en skyld på 685 mill. kr., der dog først skal afdrages over en årrække.

Uanset hvor væsentlig valutastillingen er, vil de fleste være enige i, at valutastillingen ikke kan stå alene som vurderingsgrundlag for den samlede økonomiske situation. Side om side med valutaen må også andre økonomiske faktorer såsom produktionens størrelse og beskæftigelsens omfang tages i betragtning. Alle vil vel være enige om, at den positive valutabalance, som det er et af hovedmålene for den økonomiske politik at tilstræbe, bør opnås med et så højt niveau for produktion og beskæftigelse som muligt.

På disse områder, altså med hensyn til produktion og beskæftigelse, kan resultaterne for 1955 gøres op som følger:

For industrien under eet var produktionen i 1955 — trods nedgangen i den indlandske afsætning — af samme størrelse som i 1954. Ser man bort fra tekstilindustrien, var der endda tale om en produktions-